

КЛАСИФІКАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра українознавства

У зв'язку з появою нових галузей права, відкриття нових явищ виникають значні труднощі визначення загальнонаукової, загальнотехнічної галузевої і вузькоспеціальної термінології.

Енциклопедичний юридичний словник у словниковій статті «Юридична техніка» зупиняється на понятті юридичного терміна як елемента юридичної техніки і визначає юридичні терміни в такий спосіб – «словесні позначення державно-правових понять, за допомогою яких виражається і закріплюється зміст нормативно-правових розпоряджень держави».

Відповідно до положень Енциклопедичного юридичного словника юридичні терміни поділяються на три різновиди:

1. загальнозначущі терміни характеризуються тим, що вони вживаються в повсякденному змісті і зрозумілі усім, до цієї групи термінів відносяться, наприклад: біженець, свідок, працівник;

2. спеціальні юридичні терміни володіють особливим правовим змістом), наприклад: необхідна оборона, задоволення позову;

3. спеціально-технічні терміни відбивають область спеціальних знань - техніки, економіки, медицини і т.д., наприклад: недоброякісна продукція, правила техніки безпеки.

Усі терміни по своїй будові поділяються на:

1. прості, які складаються із одного слова: punish - наказати;

2. складні, які складаються з двох слів і пишуться разом або через дефіс: the High Court – Високий суд;

3. терміни-словосполучення, які складаються із декількох компонентів: specific performance – реальне виконання.

У межах юридичної термінології виділяється значний відсоток термінів, утворених синтаксичним способом. Найбільш поширеними є такі синтаксичні типи:

1) двокомпонентні (юридична практика, речові докази);

2) трикомпонентні (загальнодержавне адвокатське об'єднання);

3) полікомпонентні (добровільна відмова від вчинення замаху на злочин; спроба застосування вогнепальної зброї).

Існує також й інша класифікація юридичної термінології в залежності від сфери її застосування:

– термінологія правової доктрини;

– термінологія юридичної практики.

Далі юридичну термінологію можна розділити на:

– термінологію нормативних правових актів (нормативно-правову термінологію);

– термінологію правозастосовчих актів;

– термінологію інтерпретаційних актів.

Від терміна вимагають, щоб він не мав емоційно-експресивного забарвлення, був цілеспрямованим на об'єкт у системі або ряді та відповідав словотворчим закономірностям мови.